

тинътъ отъ Долма-Бахче“, членътъ на Централниятъ комитетъ и бившъ редакторъ на „Независимостъ“ издигна миролюбивата пѣсенъ на „игиениститѣ“ — какви по-други причини могатъ да сщществуватъ въ борбата между него и Ботйовъ, освѣнъ общи, освѣнъ дълбоко идейни, политически и тактически?

Нашиятъ човѣкъ се бѣше изказалъ още на 1871. година по въпросътъ за значението на просвѣщението. Ще си спомните, какво писалъ бѣ той въ в. Дума за училището на Златоуста и за това на Нютона. Въ 1875. година, когато се намираше въ разгарътъ на борбата противъ своя идеенъ врагъ, българскиятъ поетъ не бѣше измѣнилъ нито една заветая отъ старото си гледище. Споредъ него, при настоящето политическо положение, да проповѣдвашъ просвѣщение, ще рече да вършишъ прѣстѣпление, да учишъ хората само на четмо и писмо, значило би да порѣсвашъ злото съ ливанто. Слѣдъ като бѣше нажулилъ единъ пжтъ носѣтъ на Каравелова, Ботйовъ се повръща пакъ на въпросътъ за ползата отъ просвѣщението, взето само за себе си. — Никой нѣма да откаже — пишеше Ботйовъ, че въ продължение на нѣколко десетки години българския народъ не е прѣминалъ едно доста голѣмо разстояние въ своето нравствено и умствено състояние, но никой не може и да откаже, че неговиятъ животъ и неговото економическо състояние не сж днесъ още по-безотрадни и още по-плачевни, отколкото сж били прѣди десетъ или петнадесетъ години и че той не върви отъ день-на-день все по-бързо и по-бързо къмъ своето съвършено изпадане.

Коя е причината на това?

Болезтъта сама на себе си не може да бжде причина на своето развитие и тя се не лѣкува и не спира нито съ баяния, нито съ плачове, нито съ молитви, а съ оничтожение на оние причини и обстоятелства, които сж я родили и които ѝ помагатъ да се развие. Ако е